

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Recvsatio Iudicis Suspecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

Corn. conf. 173. in vltim. dubio. lib. 2. Iafon. conf. 152. circa princip. & col. vltim. lib. 4. Alexand. conf. 121. & fuit decifum in Imolen. bonorum 20. Aprilis 1592. coram Card. Pamphilio.

6 Secundo prædictum statutum non habet locum, quando poffeffio erat apud defunctum, & de fui natura non tranfitoria ad hæredes, Alexand. conf. 159. n. 4. lib. 2. & conf. 153. n. 4. lib. 6. Riminald. fun. conf. 545. num. 35. & 36. lib. 5. Menoch. conf. 139. num. 18. & in terminis statuti Mediolanen. fuit refolutum in vna Mediolanen. bonorum 28. Martij 1594. coram Cardin. Melino.

7 Tertiò non procedit, quando poffeffio naturalis fuit medio tempore ab initio occupata, Iaf. in l. fi forori num. 2. verf. limita. C. de iur. delib. Alex. in l. fi hæredes nu. 4. de acquirend. poffeff. & dict. conf. 131. n. 4. circa med. li. 6. Tiraquell. vbi fupra in declarat. 8. Rota decif. 27. n. 13. p. 1. diuerf.

PRAXIS RECUSATIO

Iudicis Suspecti.

RESOLVT. DXIII.

- 1 *Caufe recusandi Iudices fufpectos, quæ remiffiue.*
- 2 *Acta facta per Iudicem allegatum fufpectum recufatione pendente, an valeant, & n. 5. & 6.*
- 3 *Iudex dicitur grauare, vbi procedit in caufa appellatio pendente.*
- 4 *Recufatio fufpendit iurisdictionem Iudicis ficut appellatio, & n. 7. & 8.*

An hodie ftante difpofitione S. C. Trid. feff. 14. c. 5. proceffus factus poft interpoftam recufationem fit nullus, etiam fi non fuerit appellatum à proceffu ad vltiora.

Solent actor, vel reus in iudicio comparentes iudicem grauare, ac proinde eum recufant interpofto iuramento, & proteftantur caufas recufationis, & fufpitionis coram Superiore, vel iudicibus arbitris proponendas, quæ plures funt in iure, quas refero Ego ipfe in Collect. 445. vbi refero octo caufas: Iudex verò ad vltiora procedens, non obftante recufatione; pars, quæ fenfit, iudicem grauare appellat, & imporat Regale auxilium, fed ipfe Iudex omnibus negleçtis iterum ad vltiora procedit, dobitatur, an faciat grauamen in tantum, quod omnia acta fint reuocanda poft recufationem, ficut reuocarentur poft appellationem, in qua dubitatione vltra tradita per Cenual. in q. 680. lib. 2. prac. comm. contra commu. vbi refoluit omnia facta poft recufationem efle nulla, & pro parte, quod iudex grauatur, probat text. in c. accedens 2. vt lite non conteftata, ibi, & prædictas caufas inuenimus fententias, immo caufas pronunciamus, & inanes.

3 Quia iudex procedendo in caufa poft appellationem dicitur grauare, vt tradit Burl. conf. 21. n. 36. per illum tex. Corneus conf. 247. volum. 1. Paul. de Caftre. conf. 123. vol. 2. Cacheran. decif. 84. n. 10. & id ira iudicauit Rota, vt refert Antonius Auguftinus Auditor Rota tit. de recufatione Iudicis decif. 4. Lapis allegat. 1. num. 11. vbi Mandotius illud ampliat, etiam fi appellatio fit deferta, quia acta Iudicis nulla non reuocantur.

Quæ fententia in tantum vera eft, & procedit, quia fi pars recufans appellat, non poterit iudex ad vltiora procedere, & faciet vim, vt tradit Rebuffus tit. de recufatione art. 9. glof. vnica in fine, vbi dicit, ita Regium Senatuum iudicafle.

4 Quia recufatio non minus fufpendit Iudicis iurisdictionem, quam appellatio, vt dicit commun. opi-

nionem, Suarez in fuis communibus, verbo recufatio num. 19. dicens, quod proceffus factus poft fuperiorem allegatus, etiam appellatione non fequuta, nullius momenti redditur, vt tradit Millius in fuo Repertor. verbo iurifdictio fufpenditur, Maran. de ordine iudiciorum diftinct. 26. nu. 8. Mandotius in addit. ad Confil. Roman. 220. num. 3. in verbo momenti, Capella Tholofana decif. 278. & ita Curia Romana iudicauit die 7. Nouembr. Anno 1552. & in alia caufa Placentina decimarum die 16. Decembr. Anno 1558. vt tradit Palæotus decif. 268. quam refert, & fequitur Burlatus dict. conf. 21. num. 21. in fin. vbi hanc dicit communem opinionem, tam refpectu Iudicis ordinarij, quam delegati.

5 Quod puta verum, etiam de iure canonico, licet appellatio non fuerit interpofta, quia omnia acta poft recufationem, erunt nulla, quidquid contrarium refoluit Cacheranus decif. 150. quia hodie ex noua lege Concil. Trid. cap. 5. feff. 14. in fin. fi Iudex dicatur fufpectus, non eft amplius in caufa procedendum ibi, quod fi in his caufis, in quibus ipfe reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo conseruator, ab actore fufpectus efle dicatur, nequaquam in caufa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos fuper fufpitione fuerit iudicatum, per quæ textum cellant quinque opiniones, quas in hoc articulo refert Francus in cap. cum speciali num. 47. verf. vlt. queritur de appellat. & Vital. in tractatu claufularum, in claufula nihil nouari recufat. iud. pendente, & Cacheranus dicta decif. 84. a num. 6. Neuzarius conf. 36. num. 8. & fic licet Innocentius, & alij, quos refert Lancellotus de attentatis 2. par. c. 6. nu. 2. teneant de iure canonico omnia facta poft recufationem, non efle nulla, nifi appellatione interpofta.

6 Hodie tamen funt nulla ex dicto Concilio verbo nequaquam, quod verbum importat actus nullitatem, quia eft verbum refolutiuum, vt eft verbum, non aliud, & non aliter, vt eft glof. in l. fi quidem, vbi Bald. num. 3. C. de exceptionibus, Marta de claufulis, clauf. 61. num. 9. vbi dicit, ita fuiſſe in Rota refolutum, maxime, quia hodie femper interponitur appellatio, plures refert, & fequitur Doctores Lancellot. vbi fupra num. 4. qui tenent, tam de iure ciuili, quam canonico efle omnia acta nulla poft recufationem, licet appellatio non fuerit interpofta à non admiſſione recufationis, vt tradit etiam Cephalus conf. 241. nu. 19. lib. 2. Parifius conf. 98. n. 7. lib. 5. Ruinus conf. 6. nu. 5. lib. 4. Calsaneus conf. 30. n. 21.

7 Quæ opinio vera eft, & procedit non folum refpectu Iudicis ordinarij, fed etiam refpectu Iudicis executoris, licet habeat nudum minifterium, vt Iudex compulſo alioqui poteft, vt fufpectus recufari, Quintilianus, Mandotius de compulſorialis comit. 16. fi cet contrarium teneant Caputaquenſis decif. 168. & 172. Guido decif. 66. & omnia facta per recufationem funt nulla, vt refoluit Rota die 26. Octob. Anno 1562. & in alia caufa die 18. Februar. Anno 1555. fequitur Lancellot. de attent. 2. punct. c. 6. de attentatis poft recufationem iudicis num. 12. & 13. cum fequentibus, vbi n. 19. tenet Iudicem recufatum procedentem in caufa poft recufationem agrauare partem, & ita refert fuiſſe iudicatum in caufa cuiusdam penſionis die 27. Nouemb. Anno 1553.

8 Et limitanda eft, quando Iudex executor procedit in caufa ex commiſſione Pontificis, cum claufula recufatione remota, vt docet Francus in cap. poſtremo num. 2. de appellat. quem fequitur Conradus de offic. prat. in caufa ciuili §. 2. cap. de exceptionibus num. 3. verf. 2. ampliat. & Villalobus in Iuris communibus lit. C. num. 21. vbi dicit, quod Papa de plenitudine poteſtatis poteſt committere caufam recufatione remota, & tunc Iudex non aggrauabit, qui non obſtan-

re recusatione procedit in causa ad ulteriora, & ita
obseruatur in Curijs Ecclesiasticis.

RESOLVT. DXIV.

1 Clausula recusatione remota, quid operatur.

An ubi recusatio proposita est friuola, Iudex possit pro-
cedere ad ulteriora.

1 Clausula recusatione remota, operatur, vt Iudex
possit procedere ad ulteriora, nec dicitur graua-
re, maxime si nascatur post datam Iudici commissio-
nem, vt tradit Natta plures citat conf. 174. n. 5. lib. 1.
quem sequitur Lancellotus de Attentat. in 2. p. cap. 6.
de attentat. post recus. n. 33. & cum in hoc casu sit ne-
cessaria cognitio causae principalis, cum sine ea non
possit terminari articulus grauaminis, sequitur Iudi-
ces in hoc casu habere causae cognitionem, an recu-
satio sit friuola, cum sine hac cognitione articulus
grauaminis examinari non possit, vt dixerunt Do-
ctores declarando clausulam appellatione remota,
quod tenementi, quia est vtile in practica, & saepe po-
test contingere de facto.

RESOLVT. DXV.

1 Causa recusationis, an possint proponi in omni parte Iu-
dicij, & num. 3.

Recusatio Iudicis suspecti debet esse specialis non
autem generalis.

Aduertendum est, quod in foro Ecclesiastico non
sufficit recusatio generalis, sed necessaria erit
specialis, siue Iudex ordinarius sit recusatus, siue dele-
gatus, vt in cap. cum speciali, vbi glos. verbo coram
de appell. & in cap. quod si contra vnum, vbi glos.
verbo probari de officio delegat. lib. 6. & in cap. 6. de
appellat. & causas suspicionis tradit glos. fin. in capit.
causam de officio delegat. & quadraginta causas re-
fert Perusinus in cap. postremo num. 7. de appell. Ma-
ranta de ordine iudicio 6. par. membro 2. a num. 27. &
70. refert Bertachinus verbo Iudex suspectus, & 93.
1 Auferius in tractatu de recusatione, sed istae recusa-
tiones, licet de iure Ciuili, & Regio possint proponi in
quacunque parte litis, vt l. apertissimi, C. de iudicijs,
Conarruius practicarum, quaest. cap. 20. n. 6. & tradit
Paz. in sua Praxi prima par. 1. tomo cap. 20. num. 18.
& 19. at vero de iure Canonico proponi debet talis
recusatio ante litis contestationem, vt probatur in d.
cap. speciali verbo protestator de appellat. & tradit
Rebuffus in tractatu de recusatione artic. 1. glos. 2. nu.
21. & hanc dicit communem opinionem Aretinus in
cap. 2. de iudic. vbi Decius num. 24. nisi causa suspicio-
nis de nouo veniat ad recusantis notitiam, & illud iu-
rauerit, tunc enim admittenda erit recusatio, secun-
3 dum Glossam in l. error verbo facti, C. de inris, & facti
ignorantia receptam communiter, & Ias. ibi num. 26.
Decius in dicto cap. pastoralis num. 18. Couarru. cap.
26. n. 2. pract. quaestione, & si tempus lapsum fuerit ad
proponendum recusationem in causa Ecclesiae, vel
minoris concedenda est restitutio, vt tradit ipse Co-
uarru. d. c. 26. n. 4.

RESOLVT. DXVI.

1 Proposita recusatione Iudex compellit litigantes ad eli-
gendos arbitros.
2 Causa recusationis probata remittitur negotium princi-
pale ad suum Iudicem.

Proposita recusatione, quid agendum.

1 Respondeo, quod si Iudex recusatus fuerit delega-
tus a Romano Pontifice poterit ipse compellere
litigantes ad eligendos arbitros, coram quibus causa
recusationis probetur, & decidatur, & poterit illis ar-
bitris tempus statuere ad terminandam causam recu-
sationis, & interim est suspensa Iurisdicatio, & si arbi-
tri discordent, possunt nominare tertium, vt docet
textus in cap. suspicioni de officio delegati, & in cap.
2. requisitis, l. 1. & in cap. legitima de appel. lib. 6. & si
2 probata fuerit causa recusationis, causa remittenda
est ad suum superiorem; neque potest alteri Iudici
committi etiam de consensu reculatoris, vt probat
text. in cap. Iudex de officio delegat. lib. 6. Si vero Iu-
dex recusatus, fuerit ordinarius veluti Episcopus, vel
eius Vicarius, licet arbitri sint eligendi, vt in capit. si
contra vnum verbo Episcopi, de officio delegati lib.
6. vbi Doctores, tamen si causa recusationis probetur
bene possunt, vel remittere causam ad superiorem, vel
de consensu reculatoris alteri committere, vt in dict.
cap. 14. cum speciali, vbi Imola num. 10. Perusinus nu.
16. & Praeposit. num. 17.

RESOLVT. DXVII.

1 Subdelegatus delegati S. Pontif. si fuerit allegatus sus-
pectus quid agendum.
2 Vicarius generalis Episcopi, quando recusatur, vt sus-
pectus quid agendum.
3 Recusatio proponenda est in scriptis.
4 Assessor an possit ab utraque parte allegari suspectus.

An si subdelegatus Delegati Pontificis fuerit recusatus,
sint arbitri eligendi?

1 Quando Iudex recusatus fuerit subdelegatus dele-
gati Pontificis, tunc non sunt arbitri nominan-
dis, sed causa recusationis sunt proponenda coram ip-
so delegato Papae, vt in cap. idem tenes, & quando
2 Vicarius Generalis, huius Archiepiscopatus recusa-
tur, quia causa sunt proponenda coram Domino Ar-
chiepiscopo, & non sunt arbitri nominandi, vt pro-
bat textus in cap. si contra vnum de officio deleg. in 6.
& sic vidi practitari in aliquibus Curijs Ecclesiasticis,
3 quando Vicarius recusatur, quia recusatio proponen-
da est in scriptis, vt probat text. in l. apertissimi, C. de
iudic. & tenet glos. in cap. quoniam contra de probat.
verbo recusationes, secus est in mixto executore, qui
habet causae cognitionem, vt tenet Ferretus conf. 53.
in princ. & ex verbo cognoscat in c. edicenti 25. qu. 2.
& docet Felyn. in cap. de cetero, de re iudic. & vide
Rebuff. in tract. de recusationibus art. 5. n. 5.
4 Sed quid est dicendum de assessore recusato ab vtra-
que parte, resolue non posse recusari, vt suadet in c.
cum olim de causa possels. & prop. Escobar de ratio-
cin. lib. 1. cap. 8. num. 13. maxime si iurauit, quia tunc
est effectus Iudex, & non potest remoueri, sed alius
adiunctus nominandus, & ita vidi iudicatum, & practica-
tum, & bene, vt pracludatur via malitiae recusationis.

RESOLVT. DXVIII.

1 Recusatio debet proponi coram Iudice suspecto.
2 Recusatio, & appellatio equiparantur. (quiratur).
3 Appellatio vt legitime interposita iudicetur, quid re-

Recusatio Iudicis suspecti, si non proponatur coram
Iudice recusato, an acta postea facta sint nulla.

1 IN casu proposito dicebam, certum esse de iure re-
cusationem esse proponendam coram ipso; na non
recte

re dē propofita nihil operatur iuxta difpofitionem text. in cap. cum fpeciali de appellat. ibi ftatuimus, vt fi allegauerit fe iudicem habere fufpectum coram eodem caufam iultz fufpicionis affigere: facit text. in cap. fufpicionis de officio, & potestate Iud. deleg. & in cap. legitima de appellat. lib. 6. l. apertiffimi, C. de Iudic. & tenet Spec. in tit. de recusat. §. qualiter autem debeat fieri recusatio num. 1. & licet fi dicta recusatio coram dicto Iudice inferiori propofita non fuerit, eius iurifdictio non fufpenderetur, quia recusatio, & appellatio equiparantur, vt tradit Franch. in cap. fuper 10. num. 17. cum feq. de appellat. & in rubr. eod. tit. in princip. & tenet Bursat. conf. 21. num. 21. & ficut appellatio neceffario proponenda eft coram Iudice inferiore, & a quo appellatur, vt difponit text. in cap. vt debitus de appell. & in cap. alius §. 61. dic. com. 2. q. 6. glof. in cap. fuggellum in vlt. oppofitione de appellat. & in c. appellatio eodem tit. lib. 6. & in Clem. 1. verb. maiori, eodem tit. fic etiam dicta recusatio, vt fuum effectum poffet operari coram Iudice recufato, neceffario proponenda erat, & maxime, quia ficut in appellatione requiritur, quod fiat intimatio Iudicis ad hoc, vt talis appellatio intimata operetur effectum attentatorum, vt Dec. Rot. 38. alias 309. Attestata de appellat. & inponat, vt tradit Franch. in cap. fi iustus metus quæst. vlt. nu. 41. de appellat. & Ioan. Andr. in cap. duobus eodem tit. & Speculat. in tit. de appellat. §. qualiter, verf. item fit cautus, Lapis alleg. 39. vt tradit bene Maranta in fuo fpecul. in 3. part. 6. partis princip. quæst. 2. n. 39. eodem modo, etiam requiritur, quod recufato Iudice recufatio intimatur.

RESOLVT. DXIX.

1 *Requifita qua fint, vt Index poffit allegari fufpectus, & num. 2. & 3.*

Quæ fint feruanda in recufatione Iudicis fufpecti.

Vbi non feruantur infrascripta in recufatione Iudicis fufpecti, Index procedendo ad vltiora non grauat.

1 Primo, quando in recufatione non fuit allegata caufa aliqua fpecifica fufpicionis, prout de iure canonico requiritur, Pract. Pap. in foro delin. iurifdict. in verb. rationibus, & caufis, & ibi addit, Aufter. de recuf. fufp. iud. verf. fed de iure canonico fol. 488. vbi teftatur, ita feruari de confuetudine bene verum eft, quod poffunt de nouo exprimi caufæ fufpicionis, tempore tamen debito, Aufer. ibid. verf. fed ponamus.

2 Secundo, quando non nominatur aliquis arbitri ex parte allegantis iudicem fufpectum, prout requiritur nominari in actis, Pract. Pap. in d. verf. rationibus, & caufis, & ibi addit Neouonf. conf. 36. n. 2.

3 Tercio nominatio arbitrorum reperitur facta extra iurifdictionem Iudicis allegati fufpecti vltra vnam dietam, Borgogn. decif. 28. n. 99. par. 2. Triuif. in decif. 84. & iuxta hæc fcio practicum aliquando fuiffe in Curia Archiepifcopali Neapolitana.

PRAXIS CAUSÆ DISPENSATIONIS
Matrimonialis.

RESOLVT. DXX.

1 *Causa, ob quas conceduntur dispensationes matrimoniales.*

Quid difponat Sac. Conc. Trid.

1 *In feff. 24. de reformat. matrimonij cap. 5. in fine, hæc habentur verba in contrahendis matrimo-*

nij, vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex caufa, & gratis concedatur, in fecundo gradu numquam difpenfatur, nifi inter magnos Principes, & ob publicam vtilitatem.

Quanam fint caufæ dispensationis.

Prima eft, quod cum oratrix dotem habeat minus competentem iuxta ftatus fui conditionem, cum qua virum fibi non confanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere poffit, inuenire queat, & dictus orator intendat illam cum dicta minus competente dote in vxorem ducere, &c. quam referunt Fer. Emanuel. cap. 237. conc. r. num. 2. Iacob. de Graffis parte 1. decif. lib. 2. cap. 81. in fine, Ledefma de matrimon. quæst. 56. artic. fin. & in fumm. de Sacrament. tit. de matrim. cap. 27. concluf. 5. Galleg. de cognat. fpirituali cap. 22. num. 8. Gutierrez. canon. lib. 2. cap. 15. num. 107. Sanch. lib. 8. difput. 19. num. 16. Reginald. lib. 31. num. 194. vbi num. 196. refoluit censendam iuftam caufam difpenfandi, cum in defectu ipfo dotis inuenitur ratio pietatis, vide Henricu. lib. 12. cap. 3. §. 9. verf. 3. Egid. difp. 33. num. 47. Nos in collectan. dec. 4. par. 3. collect. 709.

2 Secunda, quod cum dicta oratrix in dict. loco, propter illius angustiam, virum fibi non confanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere poffit inuenire nequeat, &c. referunt Galleg. de cognat. fpirit. cap. 22. nu. 10. Veg. in fumm. tom. 2. cap. 34. cafu 167. Eman. d. cap. 237. num. 2. verf. la quarta, Henricu. d. §. 9. Sanch. lib. 8. difp. 19. num. 12. Egid. d. difp. 33. n. 46. Reginald. d. lib. 31. num. 196. verf. ad tertiam, vbi refoluit requiri tantum, vt intra oppidum proprium femine non inueniatur æqualis, cui nubat, refertque, ita responfum effe Archiep. Mediolan. a Congr. Cardinalium 18. Nouembr. Anno 1570. cuius refponfionis verba adducit Sanch. d. difp. 19. num. 3. dicens nu. 15. non effe adstringendam ad nubendum alicui verulo, aut durioris intolerabiliorisve ingenij, & Nos in decif. Curia Archiepifc. Neapol. decif. 25.

3 Tertia, quod cum inter dictorum oratorum parentes confanguineos, vel affines graues inimicitia ortæ iam fint, & ad præfens vigeant aliunde tamen, quam ex caufa matrimonij inter oratores contrahendi provenientes, & ante illius tractatum exortæ, & certum fit, quod fi oratores prædicti inuicem matrimoniali ter copularentur, inimicitie huiusmodi omnino componerentur pro illis igitur componendis, ac pro bono pacis Oratores prædicti cupiunt, &c. referunt Sanch. lib. 8. difput. 19. num. 8. Reginald. d. lib. 31. nu. 196. verf. ad fecundam.

4 Quarta, fi inter dictos Oratores, feu eorum parentes lites fuper rebus magni momenti ortæ iam fint, Eman. d. cap. 237. num. 2. verf. la fecunda por fe acabar vn gran pleyto, Egid. d. difp. 33. n. 45. Sanch. lib. 8. difp. 19. num. 8. vbi num. 9. refoluit, quod ad hanc caufam reducitur euitatio fcandalorum inter cognatos, & num. 11. dicit fimiliter effe iuftam difpenfandi caufam, quando dispensatio eft quali remedium neceffarium obuiandi alicui magno delicto.

5 Quinta, quando locus ad litus maris fitus continuis inuafionibus piratarum, & fidei orthodoxæ hostium expositus fit, propterea extreni homines, non ita libenter, vt cum dicti loci habitatricibus contrahant accedere velint, capiunt, &c. refert Quaranta in Summa Bullar. verbo matrimoniales dispensationes.

6 Sexta, cum nifi Matrimonium inter oratores contrahatur dicta oratrix innupta, & diffamata remaneret, graniaque exinde fcandala poffent verifimiliter exoriri, refert Sanch. lib. 8. difput. 19. num. 9.

7 Septima, quando oratrix vigefimum quartum annum excederet, & hæcenus virum paris conditionis cui